

KRAJOWA RADA SPÓŁDZIELCZA

NACZELNY ORGAN SAMORZĄDU SPÓŁDZIELCZEGO

00-013 Warszawa, ul. Jasna 1, Skrytka pocztowa 16
e-mail: krs@krs.org.pl, <http://www.krs.org.pl>

tel. +48 22/596-43-00, +48 22/596-45-00
tel./fax +48 22/827-43-21

Warszawa, dnia 14.11.2019 r.

SIB/112/2019/MM

Pan
Jerzy Dąbrowski
Dyrektor Departamentu Rynków Rolnych
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Szanowny Panie Dyrektorze,

Wypracowane rozwiązania w ramach trwających obecnie na forum UE i w Polsce prac nad uregulowaniami prawnymi i programowymi w zakresie WPR na lata 2021-2027, będą decydować o jej kształcie w nowej perspektywie finansowej UE. Przekazanie państwom członkowskim większych kompetencji w określaniu priorytetów i potrzeb przy opracowaniu krajowych Planów Strategicznych WPR na lata 2021-2027, sprzyja lepszemu dopasowaniu programów do potrzeb krajowych.

Mając na uwadze uzgodnienia ze spotkania w dniu 30.10.br. w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, dotyczącego sektorów m.in. zboża, cukier, nasiona roślin oleistych, wieprzowina, wołowina i cielęcina, mleko i przetwory mleczne, mięso drobiowe, baranina i kozina, oraz otrzymane do konsultacji materiały z prac **Zespołu do spraw opracowania Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2021-2027 w zakresie sektorowych interwencji oraz celu szczegółowego nr 3 WPR: Poprawa pozycji rolników w łańcuchu wartości**, przekazujemy w załączeniu propozycje uzupełnień w tym zakresie, po dokonanych konsultacjach ze związkami spółdzielczymi.

W naszej ocenie, uwzględnienie w dokumentach strategicznych proponowanych zapisów, biorąc pod uwagę wskazane kwestie, jest potrzebne. Ma to szczególne znaczenie z uwagi na fakt, że wypracowane i przyjęte w krajowym Planie Strategicznym WPR rozwiązania, m.in. analizy SWOT oraz zidentyfikowane potrzeby, będą podstawą do podjęcia określonych działań i opracowania instrumentów wsparcia w ramach WPR. Naszym zdaniem dla rozwoju polskiego rolnictwa, w tym rozwoju spółdzielczości oraz poprawy zorganizowania rolników, bardzo ważne jest, aby sektorowe interwencje były udzielane w szerokim zakresie sektorów produkcji w naszym kraju.

Z poważaniem,

dr inż. Mieczysław Grodzki

Prezes Zarządu

Krajowej Rady Spółdzielczej

Załączniki:

Propozycje uzupełnień do PS WPR 2021-2027

Analizując przedstawione przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi materiały w ramach prac nad krajowym Planem Strategicznym WPR 2021-2027, Krajowa Rada Spółdzielcza proponuje ich uzupełnienie o zapisy przedstawione poniżej.

W zakresie **Analizy SWOT Cel 3 „Poprawa pozycji rolników w łańcuchu wartości”**

Mocne strony

- ✓ Wysoki i ciągle wzrastający poziom kwalifikacji zawodowych producentów rolnych,
- ✓ Znaczny potencjał do produkcji energii odnawialnej, w tym biomasy,
- ✓ Wysoka jakość surowców rolnych oraz żywnościowych produktów lokalnych.

Słabe strony

- ✓ Niski poziom rynkowego zorganizowania rolników (np. poprzez organizacje producentów rolnych, spółdzielnie) – zdecydowana większość rolników działa na rynku indywidualnie,
- ✓ Brak uwzględnienia specyfiki i roli spółdzielni rolniczych i wiejskich, w rozwiązaniach prawnych, w tym podatkowych i dostępie do funduszy UE – na wzór rozwiązań w krajach UE-15,
- ✓ Niewykorzystane w pełni możliwości rolniczego handlu detalicznego,
- ✓ Brak działających uznanych organizacji producentów rolnych (poza sektorem owoców i warzyw) i ich zrzeszeń, będących głównymi podmiotami organizującymi rolników w krajach UE,
- ✓ Wysokie wymagania i skomplikowane procedury w zakresie organizowania się rolników w grupy i organizacje producentów,
- ✓ Brak uruchomienia wsparcia finansowego na tworzenie organizacji producentów przewidzianego w PROW 2014-2020 ograniczający proces ich tworzenia,
- ✓ Szybko postępujący proces likwidacji grup producentów rolnych,
- ✓ Niski stopień konsolidacji grup producentów rolnych oraz spółdzielni rolniczych,
- ✓ Brak kompleksowych działań promocyjno – szkoleniowych w zakresie gospodarczego organizowania się rolników,
- ✓ Zbyt wolny rozwój produkcji i przetwórstwa produktów ekologicznych,
- ✓ Niski stopień wykorzystywania odnawialnych źródeł energii.

Szanse

- ✓ Fundusze UE i krajowe na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich, w tym na realizację działań związanych z poprawą pozycji rolników w łańcuchu wartości,
- ✓ Duży niewykorzystany potencjał do tworzenia i rozwoju grup i organizacji producentów oraz spółdzielni – zdecydowana większość rolników nie jest zrzeszona gospodarczo,
- ✓ Niewykorzystane możliwości większego włączenia się instytucji i podmiotów pracujących na rzecz rozwoju rolnictwa w realizację działań dla poprawy zorganizowania rolników,
- ✓ Wzrost rangi przypisywanej obszarom wiejskim w polityce rozwoju regionów,

- ✓ Rosnące zainteresowanie zdrową żywnością i żywnością ekologiczną w krajach Europy Zachodniej i w Polsce,
- ✓ Postęp i wzrost dostępności innowacyjnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych związanych z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju rolnictwa.

Zagrożenia

- ✓ Wieloletnie zapóźnienia w uzyskaniu znacznej poprawy poziomu gospodarczego zorganizowania rolników,
- ✓ Wysokie ryzyko utraty dochodowości z działalności rolniczej przez rolników niezrzeszonych,
- ✓ Duża niechęć rolników do gospodarczego zrzeszania się, jednym z głównych powodów niestabilnych warunków do prowadzenia działalności rolniczej,
- ✓ Systematycznie spadająca dochodowość produkcji rolnej z uwagi na szybszy wzrost kosztów prowadzenia działalności rolniczej w porównaniu z cenami płodów rolnych,
- ✓ Szybko rosnąca konkurencyjność produktów rolnych importowanych z innych krajów, w tym pochodzących z Ukrainy,
- ✓ Wzrost negatywnego nastawienia mieszkańców obszarów wiejskich do produkcji zwierzęcej.

W zakresie Analizy SWOT w ramach sektorowych interwencji

Mocne strony

- ✓ Niewykorzystany potencjał istniejących spółdzielni rolniczych w uzyskiwaniu statusu organizacji producentów,
- ✓ Duży potencjał do tworzenia organizacji producentów przez rolników niezrzeszonych.

Słabe strony

- ✓ Brak podmiotów o statusie uznanych organizacji producentów rolnych (poza sektorem owoców i warzyw), w tym spółdzielni - będących głównymi podmiotami z dedykowanym szerokim zakresem wsparcia w ramach sektorowych interwencji,
- ✓ Niski poziom rynkowego zorganizowania rolników (np. poprzez organizacje producentów rolnych, spółdzielnie) – zdecydowana większość rolników działa na rynku indywidualnie,
- ✓ Rozbudowana biurokratyzacja i wymagania, stanowiące istotną barierę w uzyskiwaniu statusu organizacji producentów przez podmioty zrzeszające rolników, w szczególności spółdzielnie,
- ✓ Brak możliwości uzyskania wsparcia finansowego na tworzenie organizacji producentów przewidzianego w PROW 2014-2020,
- ✓ Niski stopień konsolidacji grup producentów rolnych oraz spółdzielni rolniczych,
- ✓ Szybko postępujący proces likwidacji grup producentów rolnych – przy jednoczesnym braku przekształcania się grup producentów w organizacje producentów,

Szanse

- ✓ Niewykorzystany potencjał istniejących spółdzielni rolniczych chcących się rozwijać,
- ✓ Duży niewykorzystany potencjał do budowania struktur gospodarczych rolników (spółdzielni, grup i organizacji producentów oraz ich związków i zrzeszeń),
- ✓ Niewykorzystane możliwości większego włączenia się instytucji i podmiotów pracujących na rzecz rolnictwa w realizację działań dla poprawy stopnia gospodarczego zorganizowania rolników.

Zagrożenia

- ✓ Zapóźnienia w uzyskaniu odpowiedniego stopnia gospodarczego zorganizowania rolników – są istotnym ryzykiem braku możliwości wykorzystywania projektowanych sektorowych interwencji,
- ✓ Brak lub ograniczone wykorzystywanie sektorowych interwencji powodować będzie osłabianie pozycji rolników na rynku.

W zakresie „Zidentyfikowanych potrzeb”

- ✓ Stworzenie warunków do rozwoju istniejących w kraju spółdzielni rolniczych i wiejskich, poprzez uwzględnienie specyfiki i roli spółdzielni w prawodawstwie, w tym w przepisach podatkowych,
- ✓ Ułatwienie dostępu do funduszy unijnych spółdzielniom rolniczym i wiejskim, w tym do funduszy rozwojowych i modernizacyjnych,
- ✓ Zwiększenie gospodarczego zorganizowania rolników w spółdzielnie, w tym o statusie grup i organizacji producentów oraz ich związki i zrzeszenia,
- ✓ Podniesienie udziału rolników zorganizowanych gospodarczo do co najmniej 50%, w łącznej liczbie rolników produkujących na rynek – obecnie zdecydowana większość rolników jest niezrzeszona,
- ✓ Zwiększenie kadr ds. działań na rzecz poprawy pozycji rolników w łańcuchu wartości oraz sektorowych interwencji,
- ✓ Większe włączenie się instytucji i podmiotów pracujących na rzecz rolnictwa w realizację działań dla poprawy stopnia gospodarczego zorganizowania rolników, w tym realizację kompleksowych działań promocyjno – szkoleniowych w tym zakresie,
- ✓ Wspieranie i prowadzenie działalności marketingowej zarówno na rynku krajowym jak i na rynkach zagranicznych.

PREZES ZARZĄDU
Krajowej Rady Spółdzielczej

dr inż. Mieczysław Grodzki